

Kees de veerman

Deze herinneringen zijn opgeschreven door A. J. M. Dresselhuijs in juni 1940).

Ik heb lang geleden al eens over hem geschreven, maar er zullen maar weinig lezers zijn die zich dit nog herinneren. Dat ik over hem schrijf komt omdat ik door de tegenwoordige toestand aan hem herinnerd wordt.

Nu er zo weinig auto's meer mogen rijden komen de trekwagens weer te voorschijn, zoals de landouwers, victoria's, buggies en tonneaux van de heren en de boerenwagens, kaasbrikken en melk- en tentwagens van de boeren.

Oude Kees was al veerman toen ik misschien twaalf of vijftien jaar oud was.

Hij was het nog toen ik al naar de veertig liep. Op zichzelf is dat niet zo bijzonder maar het bijzondere voor mij was altijd, dat ik Kees nooit anders gekend heb dan met een grijze baard.

Al voor de auto's kwamen bediende hij een druk veer. Deze drukte werd veroorzaakt door de boeren die met hun producten naar de stad kwamen. Voornamelijk op marktdagen als met het kriecken van de dag de boeren met hun vee overgezet moesten worden. Later op de dag kwamen dan de boeren met hun kaasbrikken vol met kaas en op het laatst de boeren en boerinnen met hun tentwagens die voor hun plezier naar de markt kwamen.

In die tijd wisten de boeren niet wat een fooi was. Als het veergeld vier cent was, dan gaven zij geen vijf cent. Van fooien zal oude Kees dus niet vet geworden zijn. Wel gaven de boeren, als ze terug kwamen van de markt, er "eentje", hetgeen wel gemakkelijk was omdat aan iedere oever van het veer een herberg stond. Daar was het dan "Kees neem er maar eentje van mij, jong!".

Natuurlijk had Kees, vooral in het begin, liever de centen gehad maar het was voor hem: er "eentje nemen" of niets. Dus ging Kees er eentje nemen.

Een andere boer, die een slecht paard had verkocht, zei: "Ja Kees, ik heb slechte zaken gedaan vandaag. Ik had toch zo'n best perdje* maar ik moest hem wel verkopen want hij werd veel te wild voor mijn melkwagen."

"Bedoel je die bles met die gallen*, baas?", vroeg Kees onnozel.

"Praat jij maar naar je wijs bent veerman en niet van perden, want daar heb je geen verstand van. Gallen, hoe verzin je het? Ik heb ze nooit bij dit perd gezien, dat kan ik je wel vertellen."

"Ook al goed baas. Heb je hem goed verkocht?".

"Nee, goed kan ik niet zeggen, maar je kan er eentje van me nemen. Als je maar niet over perdegallen praat, want daar heb je geen verstand van".

"Ik zal hem op je gezondheid drinken, baas", zei Kees.

Op een drukke marktdag werden al gauw honderd of meer boeren met hun gerij overgezet. Kees kreeg niet van iedere boer een glaasje maar op zo'n dag wipte hij er toch heel wat naar binnen. Men zegt wel dat sterke drank ongezond is maar Kees scheen er aardig van te groeien. Niemand heeft hem ooit ziek gezien, als je flink in de olie tenminste niet ziek mag noemen. Ik denk dat als je elke dag en vaak ook 's nachts, in winter en zomer en bij weer en geen weer op zo'n open pont staat, je beter tegen de sterke drank kunt dan wanneer je dagelijks in een rokerige kroeg of herberg verkeert.

Wat Kees opdronk was alleen bij tien stuks te schatten. Hij is er tot achter in de zeventig gezond bij gebleven. Als hij toen zijn been niet had gebroken, en een of ander onwijze dokter hem zijn dagelijkse kwantum jenever niet had verboden, had hij volgens mij zeker de honderd gehaald. Ik constateer dus dat "misbruik van sterke drank" een groot woord is dat voorzichtig moet worden gebruikt. Niemand weet in feite waar "misbruik" begint.

"Iedere dag een glaasje" was niets voor Kees, wel "iedere tocht (met de pont) een glaasje".

In de snoekentijd ging ik vaak met Kees snoeken. Maar dan moest er wel wind zijn zodat we "op" konden zeilen en "af" laveren. Dan hoefde je namelijk niet te roeien. Zeilen

kon Kees als de beste moet ik zeggen. Hij was schipper in hart en nieren. De keren dat wij twintig of meer snoeken vingen waren geen uitzonderingen. Hij kon precies met gestreken zeil, zonder gebonk en gemorrel, de boot in het oppertje van de krib laten glijden zonder dat de vis schuw gemaakt werd.

Je kon dan op je gemak je snoekvisje in het water brengen en wachten tot je beet had. Als er dan zo'n zesponder van het schepnet naar de bun getransporteerd was zei Kees: "Nou meneer, daar kunnen we er zeker een op nemen." Wat hij op zo'n dag al ophad weet ik natuurlijk niet, maar als het tijd was om te keren en hij persé aan het roer wilde zitten dan wist ik dat hij hem wat je noemt "om" had.

Ik herinnerde nog goed de eerste keer dat dit gebeurde. Hij had zoveel glaasjes op dat hij de boot half onder water zeilde en ik hard moest hozen om de schuit boven water te houden. Ik zei toen woedend tegen hem: "ga weg van het roer, of er gebeuren ongelukken".

Waarop Kees zei: "Jij blijft zitten waar je zit meneer, of ik zeil jou met de hele schuit er onder. Dat je nu eens moet hozen zal je geen kwaad doen, dan leer je ook eens wat werken is!"

Op een keer nam ik een fles besenjenever mee. Toen Kees de eerste slok nam riep hij: "Bah, limonade. Dat sta je lelijk meneer, om een ouwe man er zo tussen te nemen."

In het vervolg vertikte hij het van wal te steken als er geen "klare"

aan boord was.

Maar Kees nam mij er ook een keer tussen.

Wij zouden 's avonds gaan pooieren en het was al laat in de zomer zodat de nachten al wat kil werden. Deze keer ging ook mijn vriend mee en om in de nacht warm te blijven en om Kees in een goed humeur te houden had ik een kruik oude klare voorin onder de jassen verstopt.

We roeiden 's avonds om een uur of acht de haven uit naar boven. Kees wist daar een aantal goede plekken. Die wetenschap is veel waard omdat je anders van de ene krib naar de andere roeit en zo veel tijd kwijt raakt. Tussen de kribben vang je meestal klein grut die je pooier opvreten en slecht houden.

Als je met z'n drieën pooiert moet er telkens een stil zitten om de boot tegen de kop van de krib te trekken. De andere twee gaan naast elkaar op de roeibank zitten om aan beide kanten van de schuit te pooieren. Zo zit je elkaar niet in de weg.

Het ging die avond aardig en na een uurtje zei ik: "Nou Kees neem de pooier maar over, het is nou jouw beurt."

"Nee meneer", zei Kees, "blijf toch zitten het gaat nu juist zo goed,"

Toen mijn vriend een poosje later wilde opstaan zei Kees weer: "Blijf maar aan de gang meneer, ik ben een beetje rillerig. Strakkies, als het zo ver is val ik wel in."

Tegen een uur of twaalf zei mijn vriend: "Wat zou je zeggen van een klein neutje voor de kou? "

"Waarachtig", zei ik, "Kees geef de kruik eens aan, die zit daar bij jou onder de jassen."

We hoorde wat gestommel achter ons en toen een plons naast ons.

Kees riep: "Daar laat ik de hele kruik in het water vallen!"

"Hoe kan dat nou Kees", riep ik, "hij valt waarachtig nog verder dan ik zit."

Kees zei niets.

"Nou", zei ik nijdig, "hoe zit dat nou? "

"En de Boeren hebben overwonnen," begon Kees te zingen en verder was er geen verstandig woord meer uit hem te krijgen.

Toen we een uur later in de haven uit de boot stapten kon ik niet nalaten Kees op zijn rare gedrag te wijzen. "Weet je", zei Kees, "jij hebt mij er tussen genomen met de limonade en nou was het mijn beurt!"

*Gallen is een woord dat in de paardenwereld nogal eens gebruikt wordt voor een willekeurige zwelling aan het been.

* Perdje, Kuilenburgs voor paardje.

